

۲۰۵۵۵۱۵

سیمای حضرت علی (ع) در ادبیات شعر فارسی

جلد دوم

سپهر معظمی گودرزی

فهرست مطالب

۲۳	 پیشگفتار
۲۴	 مقدمه
۲۸	فصل ششم - شاعران قرن یازدهم هجری قمری
۲۸	 ملا محمد حسین مازندرانی (متخلص به آشوب)
۲۹	 قمرالدین خان صدیقی (متخلص به شاکر و آصف جاه)
۳۰	 میر محمد رضی آرتیمانی (متخلص به رضی)
۳۲	 محمد اکبر اصفهانی (متخلص به اکبر)
۳۲	 برهمن لاهی (متخلص به برهمن)
۳۳	 میرزا جلال "ابن محمد شهرستانی اصفهانی (مشهور به اسیر)
۳۶	 خواجه آقابابا باوندی (متخلص به مُدرکی)
۳۷	 ملا محمد سعید اف رندانی
۴۰	 حکیم ضیاءالدین دیری کاشانی (متخلص به دیری)
۴۱	 ظفر خان احسن تربتی (متخلص به احسن)
۴۳	 امیر خسروی قاینی
۴۴	 رفیع خان باذل مشهدی (متخلص به باذل)
۵۰	 خواجه باقر (متخلص به عزت)
۵۰	 مولانا بسمل سیستانی (متخلص به احوالی)
۵۰	 ملا مقیم کاشانی (متخلص به حلمی)
۵۱	 میرزا عبدالقادر بیدل عظیم‌آبادی (متخلص به بیدل دهلوی)
۵۲	 خواجه امین رازی
۵۳	 مولانا محمد امین درکی قمی (متخلص به درکی)
۵۶	 حیدر عطایی جهرودی شیرازی (متخلص به عطایی)
۵۷	 مولانا حیدر ذهنی
۵۸	 خواجه عنایت الله شیدانی (متخلص به فُرسی)
۵۸	 ملا شرقی قزوینی
۵۹	 طالب آملی (متخلص به طالب)
۶۹	 احمد غفاری قزوینی
۶۹	 محمد بن عارف دارابی شیرازی (متخلص به عارف و شاه)
۷۰	 میر سید علی صیدی تهرانی (متخلص به صیدی)
۷۱	 حکیم شرف الدین اصفهانی (متخلص به شفایی)
۷۲	 ملا عظیمای نیشابوری (متخلص به عظیم)

- ۷۳ شیخ حسین شیرازی (متخلص به شهرت)
 ۷۶ محمد افضل سرخوش کشمیری
 ۷۶ میرزا عزیز کوکه (مشهور به خان اعظم)
 ۷۷ آقا شاپور تهرانی (متخلص به فریبی و شاپور)
 ۸۳ میر محمد امین اصفهانی (متخلص به روح الامین)
 ۸۶ میرزا قوام الدین جعفر قزوینی (متخلص به جعفر)
 ۸۷ میرزا فصیح الدین فصیحی انصاری هروی
 ۹۰ محمد شفیق شاهجهان آبادی (متخلص به وارد)
 ۹۰ قاضی نجم الدین شوشتری
 ۹۱ حاجی محمد جان قدسی مشهدی (مشهور به قدسی مشهدی)
 ۹۲ میر محمد مؤمن قاسمی هاری (متخلص به وصفی)
 ۹۲ زرگر اصفهانی (تبریزی)
 ۹۳ میرزا محمد قلی سلیم شیرازی
 ۹۷ محمد حسین بیگ تبریزی (متخلص به معلوم)
 ۹۸ حکیم رکنای کاشانی (متخلص به مسیح)
 ۱۰۲ ملا عبدالرزاق بن علی لاهیجی (متخلص به فیاض)
 ۱۰۹ محمود دهدار عیانی (متخلص به عیانی)
 ۱۱۰ ملا فرخ حسین ناظم هروی
 ۱۱۲ امیر مسیب رازی
 ۱۱۳ میرزا محمد علی صائب تبریزی (مشهور به صائب)
 ۱۱۶ اسکندر بیگ ترکمان
 ۱۱۷ خواجه محمد بن اسحاق بخاری (متخلص به شوکت)
 ۱۱۸ شیخ محسن فانی کشمیری (متخلص به فانی)
 ۱۱۹ مولانا محمد سعید (متخلص به اشرف)
 ۱۱۹ ملا دانای کشمیری
 ۱۲۰ محمد محسن رازی (متخلص به فانی رازی)
 ۱۲۱ شیخ محمد هادی کاشانی (متخلص به رمزی)
 ۱۲۲ میر سید عبدالله کرمانی ترمذی اکبرآبادی (متخلص به وصفی)
 ۱۲۳ میر محمد صالح حسین ترمذی (متخلص به کشفی و سبحانی)
 ۱۲۵ شکیب اصفهانی (متخلص به شکیب)
 ۱۲۶ ملا لطف الله ولد (متخلص به سالم کشمیری)
 ۱۲۶ والی کرمانی

۱۲۷	میرزا شرف‌الدین محمد تبریزی (متخلص به مجذوب)
۱۳۲	خواجه سیف‌الدین محمود نقشبند
۱۳۳	میرزا سعدالدین محمد راقم مشهدی
۱۳۵	شیخ صالح تبریزی
۱۳۶	آقا محمدحسین ناجی اندجانی
۱۳۷	عماد الدوله میرزا طاهر قزوینی (متخلص به وحید)
۱۳۹	میرزا داراب بیگ جویای تبریزی (متخلص به جویای کشمیری)
۱۴۷	میر عسکری عاقل خان رازی (متخلص به رازی)
۱۴۷	رضا خراتی
۱۴۸	نورالدین محمد شریف کاشانی (متخلص به نجیب یا نجیبا)
۱۴۹	ملا طغرای مشهدی (متخلص به طغرا)
۱۵۳	امینای فراهانی
۱۵۴	حسن فارغ گیلانی (متخلص به فارغ)
۱۵۶	میر عبدالواحد شاهی نیشابوری
۱۵۶	قطبی تونی
۱۵۷	محمد مفید بن نجم الدین بافقی یزدی (متخلص به مستوفی)
۱۵۸	میرزا محمد طاهر نصرآبادی
۱۵۹	مولانا مؤمن حسین یزدی
۱۶۰	طرزی افشار
۱۶۱	خواجه غیاث‌الدین علی نقشبند یزدی
۱۶۲	حسن مشرقی شیرازی
۱۶۷	حسن خان عبدلوی شاملو (متخلص به حسن)
۱۶۸	میرزا رفیع الدین محمد بن فتح الله قزوینی (متخلص به واعظ)
۱۶۹	امیر علاءالملک مرعشی شوشتری (نجفی)
۱۷۰	عباس قلی خان شاملو
۱۷۱	میرزا ابوتراب بیگ فرقتی اندجانی (متخلص به فرقتی)
۱۷۲	خواجه علی اکبر طراح
۱۷۲	میر سند
۱۷۳	ملا اوجی نطنزی
۱۷۴	میرزا ابراهیم ادهم (مشهور به ادهم کاشی)
۱۷۵	میرزا میر رضی مشهدی (متخلص به دانش)
۱۷۶	محمدعلی مؤذن سبزواری خراسانی (متخلص به مؤذن)

۱۷۷	 سیاف شیرازی (مشهور به شمشیرگر)
۱۷۹	 مشتاق کشمیری
۱۸۰	 ممتاز فراهی
۱۸۱	 منوهر داس توسنی (راجہ منوچہر)
۱۸۲	 لامع
۱۸۳	 عایشہ افغان
۱۸۴	 مہری عرب
۱۸۴	 بوداق اظہری (متخلص بہ اظہری)
۱۸۵	 میر جعفر بیگ کشمیری (متخلص بہ بینش)
۱۸۵	 میر حسن عسکری کاشانی (متخلص بہ عسکری)
۱۸۵	 غیاث الدین شیرازی (مشہور بہ غیاثی حلوائی)
۱۸۶	 حسن بیگ صلائی (متخلص بہ کاشانی)
۱۸۶	 محمد ابراہیم بابلی (متخلص بہ سراجی)
۱۸۶	 حکیم حاذق گیلانی
۱۸۷	 مولانا محمد مقیم نیشابوری (متخلص بہ فخر)
۱۸۷	 جلال الاسلام صاعدی اصفہانی
۱۸۷	 محمد حسین نورس دماوندی
۱۸۷	 میرزا ملک مشرقی مشہدی
۱۸۸	 محمد میر لوحی سبزواری اصفہانی
۱۹۰	فصل ہفتم - شاعران قرن دوازدهم ہجری قمری
۱۹۰	 شفیعای شیرازی (متخلص بہ اثر)
۱۹۶	 نوری مازندرانی
۱۹۷	 فنای زنوزی خوبی
۱۹۸	 محمد معین تتوی (متخلص بہ تسلیم)
۱۹۹	 مہلقاء بانی (ماہرخ خاتون)
۲۰۰	 عبدالوہاب آشکار (معروف بہ سچل سرمست)
۲۰۱	 نواب ولی
۲۰۲	 ثابت
۲۰۳	 قطب الدین فارسی
۲۰۴	 صبور کاشانی (کشتہ کاشانی)
۲۰۵	 ابوطالب بلغان
۲۰۶	 میر عبدالجلیل بلگرامی

۲۰۷	آزاد
۲۰۸	آزاد بلگرامی
۲۱۱	آزاد کشمیری
۲۱۳	آذر بیگدلی
۲۱۴	نکبت شیرازی (متخلص به نکبته)
۲۱۵	حبیب خراسانی
۲۲۰	حزین لاهیجی
۲۲۱	اسحاق شاه جهان آبادی
۲۲۲	حسینی تتو
۲۲۵	خالص اصفهانی
۲۲۶	پندت زند رام
۲۲۷	داعی آرائی
۲۳۰	درویش شیرازی
۲۳۳	ابو احمد خان
۲۳۴	رفیق اصفهانی
۲۳۵	محمد مفید شیرازی
۲۳۶	سید علی خان کبیر شیرازی (مشهور به صد الدین شیرازی)
۲۳۷	امید همدانی (قزلباش خان)
۲۳۸	شهاب ترشیزی
۲۳۹	فانی اصفهانی
۲۴۰	صباحی کاشانی بیدگلی
۲۴۳	میرزا اسماعیل (متخلص به ایما)
۲۴۴	طیب اصفهانی
۲۴۶	واصل لاهیجی
۲۴۷	طیب طوفان هزار جریبی مازندرانی
۲۴۹	عطار اردبیلی
۲۵۱	عارف بلگرامی
۲۵۲	عطا تتوی
۲۵۴	غنیمت پنجابی
۲۵۵	عجیب بلگرامی
۲۵۶	فقیر دهلوی
۲۵۹	عاشق اصفهانی

۲۶۲	 مایل تتوی
۲۶۳	 همت
۲۶۴	 محسن تتوی
۲۶۷	 مشتاق اصفهانی
۲۷۰	 نصیبی کرمانشاهی
۲۷۳	 قصاب کاشانی
۲۷۴	 مهجور همدانی
۲۷۵	 ضیاءالدین ضیا تتوی
۲۷۶	 واله داغستانی
۲۷۸	 مجمر زواره‌ای (اصفهانی)
۲۷۹	 اختر گرجی انزلی
۲۸۰	 ندیم مشهدی
۲۸۱	 نجمی
۲۸۲	 عجیب مازندرانی
۲۸۳	 هاتف اصفهانی
۲۸۴	 شعله اصفهانی (گلپایگانی)
۲۸۵	 واقف لاهوری
۲۸۶	 نصیر طبیب اصفهانی
۲۸۷	 ملا مهدی نراقی
۲۸۷	 میرزا ابوطالب فندرسکی اصفهانی
۲۸۷	 مقبل اصفهانی
۲۸۸	 عالی نیشابوری
۲۸۸	 نامی اصفهانی
۲۸۸	 حافظ برخوردار
۲۸۹	 آفرین لاهوری
۲۸۹	 درویش عبدالمجید طالقانی
۲۸۹	 بنده تبریزی
۲۹۰	 ثابت اله‌آبادی
۲۹۰	 سحاب اصفهانی
۲۹۰	 قانع تتوی
۲۹۱	 وفای قمی
۲۹۱	 ملا محمد خطای شوشتری

۲۹۴	فصل هشتم - شاعران قرن سیزدهم هجری قمری
۲۹۴	محمد کاظم آشفته شیرازی
۲۹۵	آقا محمد مهدی شیرازی (متخلص به أسوده)
۲۹۵	الفت نوری
۲۹۶	میرزا حسن اصفهانی (متخلص به آتش)
۲۹۷	سید احمد ادیب پیشاوری
۲۹۸	حاج ملا محمد هادی سبزواری (متخلص به اسرار)
۲۹۸	انجم شیرازی
۲۹۹	بهبخت شیرازی
۳۰۰	ایرج میرزا
۳۰۲	اقبال لاهوری
۳۰۴	فصل بهار خانم (مخلص به جنت)
۳۰۴	بیدل مازندرانی (بیدل کرمانشاهی) (متخلص به چلابی)
۳۰۵	حیات کرمانی
۳۰۵	کیهان شیرازی
۳۰۶	خاقانی شیرازی یا محلاتی
۳۰۶	عبدالجواد خراسانی (متخلص به جودی)
۳۰۷	حاجی میرزا محمد رحیم بیدل شیرازی (متخلص به بیدل)
۳۰۸	دبیر هندی
۳۰۹	محمد حسینی شیرازی
۳۰۹	بلند اقبال شیرازی
۳۱۰	جوش ملیح آبادی
۳۱۰	حکیم قآنی شیرازی
۳۱۱	افسر کرمانی
۳۱۳	خادم طباطبایی
۳۱۴	میرزا احمد کرمانشاهی (متخلص به الهامی)
۳۱۵	سهای شیرازی
۳۱۵	شرر بیگدلی (متخلص به آذر)
۳۱۶	میرزا کریم خان یغمایی (متخلص به امانی)
۳۱۷	رضا قلی ادیب شیرازی
۳۱۸	بهاء اصفهانی
۳۱۸	بهاءالدین بهایی

- ۳۱۹ امید نهبانندی
- ۳۲۱ محمد صادق ادیب الممالک فراهانی (متخلص به پروانه و امیری)
- ۳۲۲ بدیع شیرازی
- ۳۲۲ ملا معروف کوکه ای (متخلص به شاعر مکی)
- ۳۲۳ جرس تهرانی
- ۳۲۵ ترابی قریباغی
- ۳۲۶ جلوه اصفهانی
- ۳۲۷ افسر قاجار
- ۳۲۷ سید بیت علی شاه
- ۳۲۸ محمد ابراهیم جوه هروی
- ۳۳۰ جیحون یزدی
- ۳۳۲ حسرت شیرازی
- ۳۳۳ حشمت قاجار
- ۳۳۵ داوری شیرازی
- ۳۳۵ حاجی سید مرتضی (متخلص به حیران یزدی)
- ۳۳۶ ملا غلامرضا یزدی (متخلص به حیران یزدی)
- ۳۳۸ حیران دُنبلی
- ۳۳۹ ابوالحسن میرزا (متخلص به حیرت قاجار)
- ۳۴۰ راز شیرازی
- ۳۴۱ خانم کوچک
- ۳۴۲ میرزا محمد حسن سامانی شیرازی
- ۳۴۳ ابوالحسن خرم شیرازی
- ۳۴۴ خاوری شیرازی
- ۳۴۵ شیخ محمدامین افندی (مشهور به امین اربیلی و متخلص به اسم)
- ۳۴۶ میرزا اسماعیل خائف شیرازی
- ۳۴۷ میرزا عباسعلی خرم لبنانی
- ۳۴۸ میرزا فتح الله خرم سنندجی
- ۳۴۹ خلف شیرازی (خلف بیگ)
- ۳۵۰ راغب شیرازی
- ۳۵۱ دهقان اصفهانی
- ۳۵۲ رشحه اصفهانی
- ۳۵۳ ذهین تاجی

۲۵۴	آغا کوچک
۲۵۴	روشن جهرمی
۲۵۵	راجی کرمانی
۲۵۷	میرزا محمدحسین ثاقب اصفهانی
۲۵۸	رستم خان گراشی
۲۵۹	شمس الادبیا لاریجانی
۲۵۹	میرزا خوشدل کرمانشاهی
۲۶۰	رفعت سمنانی
۲۶۱	آذر تبریزی
۲۶۱	کوثر کلام کرمانشاهی
۲۶۲	روح القدس اسدآبادی
۲۶۳	میرزا محمد ابراهیم ساغر اصفهانی
۲۶۴	ملا حسن سلمانی
۲۶۵	ساقی کلانی
۲۶۶	سرشکن پرشاد
۲۶۷	خالد کریم سلیمانیه
۲۶۷	خالص کرکوی
۲۶۸	سروش اصفهانی
۲۶۹	عبدالباقی طیب اصفهانی (متخلص به نشاط)
۲۷۰	کله‌ر کرمانشاهانی
۲۷۱	حیدری یزدی (میبیدی)
۲۷۱	دوست قاجار
۲۷۲	سید عظیم شروانی
۲۷۳	حاجی میرزا ابراهیم فسوی
۲۷۴	شباب شوشتری
۲۷۵	شمس الحکما تبریزی (متخلص به لعلی)
۲۷۶	محمود خان خاموش یزدی
۲۷۶	خاموش شیرازی
۲۷۷	تاج الشعرا شهاب اصفهانی
۲۷۸	شهرت فارسی
۲۷۸	شهید قراباغی
۲۷۹	شهبانی کاشانی

۳۸۰	شیدای گراشی
۳۸۱	شیدای یزدی
۳۸۱	ام هانی
۳۸۲	پسمل شیرازی
۳۸۳	حاوی سنندجی
۳۸۴	محمد تقی تشنه تهرانی
۳۸۶	میرزا اختر طوسی یا خراسانی
۳۸۷	صفای شیرازی
۳۸۸	اعجوبه زنجی
۳۸۹	غالب فارس
۳۹۰	ابوالقاسم راز میرازی دهری
۳۹۱	شاطر عباس صیونی قی
۳۹۲	خجسته کاشانی
۳۹۳	دهقان گیلانی (تاجعلی شادستی)
۳۹۴	شعله نیریزی
۳۹۵	ساعد شیرازی
۳۹۶	ثاقب کرمانی
۳۹۷	پرشان زنجانی
۳۹۸	قنبرعلی خان ریاحی خوبی
۳۹۹	ملا حبیب‌الله شریف کاشانی (متخلص به سالک)
۴۰۱	شعاعی قاجار
۴۰۲	شهلا یزدی
۴۰۳	بدری تندری (متخلص به فانی)
۴۰۴	صابر شیرازی
۴۰۴	افسر سنندجی
۴۰۵	شوریده شیرازی
۴۰۶	محمد عبدالکریم (متخلص به شیدا)
۴۰۷	محمد امین خاکی شیرازی
۴۰۸	صابر همدانی
۴۰۹	ناظم الملک ضیایی
۴۱۰	صاحب علی آبادی
۴۱۱	صافی اصفهانی

۴۱۲	وفا علیشاه (متخلص به مولوی گیلانی).....
۴۱۳	فتحعلی خان صبا.....
۴۱۴	صبور کاشانی.....
۴۱۶	ملک الشعرای صبوری.....
۴۱۷	صبوری اصفهانی.....
۴۱۷	محمد حسن زرگر اصفهانی.....
۴۱۸	حکیم صبوری.....
۴۱۹	ملا باقر عارف شیرازی.....
۴۲۰	صحبت لاری.....
۴۲۱	صفای اد بهانی.....
۴۲۲	صراف تبریزی.....
۴۲۳	صفایی جندقی.....
۴۲۳	مضطرب شیرازی.....
۴۲۴	غلامحسین صفائی قمی.....
۴۲۴	مستور شیرازی.....
۴۲۵	صفی علیشاه اصفهانی.....
۴۲۶	رونق علیشاه.....
۴۲۷	مشتاق علیشاه.....
۴۲۷	میرزا محمد ناصر علیشاه.....
۴۲۸	صدرالممالک اردبیلی.....
۴۲۹	میرزا هادی قدرتعلی نعمت‌الهی.....
۴۳۰	حاجی آقا محمد منصور علیشاه.....
۴۳۱	رحمت علیشاه.....
۴۳۱	ضیاء اصفهانی.....
۴۳۲	طالع کازرونی.....
۴۳۲	مشتی قراباغی.....
۴۳۳	مولانا محمد باقر طاهری.....
۴۳۴	طایر شیرازی.....
۴۳۴	محرم یزدی.....
۴۳۵	طراز یزدی.....
۴۳۵	طایر جهرمی.....
۴۳۶	طرب شیرازی.....

۴۳۷	طرفه محلاتی
۴۳۸	طوبی نایینی
۴۳۸	عارف قزوینی
۴۳۹	عبدی قاجار
۴۳۹	عشرت توپسرکائی
۴۴۰	علیل قراباغی
۴۴۰	نور محمد عارف شیرازی
۴۴۱	علی قائمی (متخلص به عظامی)
۴۴۱	سید یعقوب کرمانساهی
۴۴۲	حسین عنقا اصفهانی
۴۴۲	منصف قاجار توانلو
۴۴۳	عمان اصفهانی سبانی (رمحالی)
۴۴۴	هنر جندقی
۴۴۵	عندلیب کاشانی
۴۴۶	پروین همدانی
۴۴۷	عبد علیشاه کاشانی
۴۴۸	یغمای جندقی
۴۴۹	جلال الدین عنقای طالقان
۴۵۰	غافل مازندرانی
۴۵۱	غالب دهلوی
۴۵۲	غرای شیرازی
۴۵۳	فرهاد میرزای قاجار
۴۵۴	غریق زنجانی
۴۵۵	نواب غلام محمد خان (متخلص به غلام)
۴۵۶	قمری دربندی
۴۵۷	صوفی ایرانی
۴۵۸	ملا اسماعیل فدائی کزازی
۴۵۹	فرخ بواناتی
۴۶۰	فخری قاجار
۴۶۰	غالب آذربایجانی
۴۶۱	فروغی بسطامی
۴۶۲	فؤاد کرمانی

۴۶۳	سپهر کاشانی
۴۶۴	قضائی یزدی
۴۶۵	فرخ قاجار
۴۶۵	وفای داغستانی
۴۶۶	میرکرم علی خان تالپر
۴۶۷	گمنام تفرشی
۴۶۸	محمود میرزا قاجار
۴۶۹	محمود صبا
۴۷۰	فایز دشتی
۴۷۱	محیط قی
۴۷۲	لامع طالبانی
۴۷۳	مدهوش تهرانی
۴۷۴	مدهوش گلپایگانی
۴۷۵	محمد جابر کاظم‌ماوی
۴۷۶	مشرقی کاشانی
۴۷۷	غبار رازی
۴۷۸	مظفر علی‌شاه
۴۷۹	ریاض بروجردی
۴۸۰	مظهر تبریزی
۴۸۱	قادر بروجردی
۴۸۱	خاکی شیرازی
۴۸۲	مفتون آذربایجانی
۴۸۳	امید کرمانشاهی
۴۸۴	ابوالقاسم نوری (متخلص به مصلح)
۴۸۵	نعمت فسایی
۴۸۵	صفا علی‌شاه
۴۸۶	میرزا منعم اصفهانی
۴۸۷	موالی یزدی
۴۸۷	ناطق اصفهانی
۴۸۸	موافق علی‌شاه
۴۸۹	ناطق رشتی
۴۸۹	نورعلیشاه ثانی

۴۹۰	فرهنگ شیرازی
۴۹۱	وحدت هندی
۴۹۱	لایق ابرقوئی
۴۹۲	ملا مهری خویی
۴۹۴	ناصری کلهر کرمانشاهی
۴۹۵	نیر تبریزی
۴۹۶	فدائی شیرازی
۴۹۶	میرزا اسماعیل خان مصلح
۴۹۷	نشاط اصفهانی
۴۹۸	نشاطی منائی
۴۹۹	صفای لواسانی
۵۰۰	نظیر زنگنه
۵۰۱	میرزا محمود خویی (سرفراز شاه)
۵۰۱	محمود کلهر
۵۰۲	نقیب شیرازی
۵۰۳	سید احمد بریلوی (ملقب به شهید)
۵۰۴	نواب کلبعلی خان صاحب بهادر
۵۰۶	نوربخش دهکردی
۵۰۷	سرباز بروجردی
۵۰۷	معتقد اهرمی
۵۰۸	نورعلیشاه اصفهانی
۵۰۹	لوایی کرمانی
۵۰۹	میرزا محمد مضطر
۵۱۰	وامق یزدی
۵۱۱	حاج گوهر خانم
۵۱۲	میرزای وصال شیرازی
۵۱۳	مجدی سقزی
۵۱۳	مسکین اصفهانی
۵۱۴	وفایی شوشتری
۵۱۵	مجدالدین ساوجی
۵۱۶	مستوره
۵۱۷	وقار شیرازی

۵۱۸	هدایت آشتیانی
۵۱۹	هدایت طبری (مشهور به شیرازی)
۵۲۰	حکیم ابوالقاسم نباتی
۵۲۱	همای شیرازی
۵۲۲	رضوان قاجار
۵۲۲	فرمان‌فرمای قاجار
۵۲۳	نظام علیشاه
۵۲۴	ملا محمد جناب (متخلص به مقبل)
۵۲۵	یزدانی شیرازی
۵۲۶	آقا محمد می شیرازی
۵۲۷	محمد صالح حائری مانندی
۵۳۰	صامت بروجردی
۵۳۱	محمد میرزا شریف بروجردی (متثلث به حشمت قاجار)
۵۳۲	شیخ محمد بروجردی (متخلص به فانی بروجردی)
۵۳۲	اشراق بروجردی
۵۳۲	زین‌العابدین بروجردی
۵۳۳	مایل بروجردی
۵۳۳	حسرت بروجردی
۵۳۳	شایق لورستانی
۵۳۳	مایل آشتیانی
۵۳۴	نثار شیرازی
۵۳۴	قطره چارمحالی اصفهانی
۵۳۴	جمره کاشانی
۵۳۵	جهانگیرخان فارسی دره شوری (قشقای)
۵۳۵	شیخ احمد حامد عرب
۵۳۵	سید مهدی ابوظفر (معروف به حسین هندی)
۵۳۶	سائل قیری
۵۳۶	پرتو اصفهانی (متخلص به پرتو)
۵۳۶	میرزا حسن خان رضی الملک
۵۳۷	حسین قلی خان خطایی اصفهانی
۵۳۷	الف کاشانی
۵۳۷	محمد خان دشتی فارسی

۵۳۸	نثر نائینی
۵۳۸	میرزا احمدعلی قندهاری
۵۳۸	میرزا محمد علی شایق اصفهانی
۵۳۹	علی اکبر شیدا
۵۳۹	حاج میرزا کاظم طبیب
۵۳۹	تراب هندی
۵۴۰	قدرت قمی
۵۴۰	حاج ملا محمد شفیع ارسنجانی
۵۴۰	آغوری اصفهانی
۵۴۱	انصاف فاجری
۵۴۱	قدسی ایروانی
۵۴۱	ملا حسن شایق اصفهانی
۵۴۴	مشتاق نایینی
۵۴۴	فصل نهم - شاعران گمنام قرن دهم تا سیزدهم هجری قمری
۵۴۵	مصور خراسانی
۵۴۶	مولانا ابدال
۵۴۶	فدایی یزدی
۵۴۷	رحمت علیشاه
۵۴۷	شکوه اصفهانی
۵۴۸	نامی کرمانشاهی
۵۴۹	معروف علیشاه
۵۵۰	میر جلال الدین اسدآبادی همدانی
۵۵۰	حاجی علی اکبر شیرازی
۵۵۰	درویش عبدی نیشابوری
۵۵۱	شجر شیرازی
۵۵۱	جوهری کردستانی
۵۵۱	میرزا حسن علی
۵۵۲	مفتون شیرازی
۵۵۲	منتخب یزدی
۵۵۲	مولانا رحمی
۵۵۳	ریاض رازی
۵۵۳	علی رضا بیگ

۵۵۳	علی قلی قراباغی
۵۵۴	میر اسمعیل
۵۵۴	محمد رضا خوانساری
۵۵۴	میر سعادت
۵۵۴	افسر قزوینی
۵۵۵	میرزا محمود خان
۵۵۵	میرزا ابوالحسن ابوالمعالی
۵۵۵	حاج شاه باقر
۵۵۶	ملا غروری
۵۵۶	یر مشرب ناشی
۵۵۶	میرزا معین الدین علم
۵۵۷	محمد باقر بیگ
۵۵۷	میر ابوالقاسم (متخلص به قاسم)
۵۵۷	میرزا محمد رضا
۵۵۷	میرزا علی بیدل شیرازی
۵۵۸	شهاب اصفهانی
۵۵۸	میرزا محمد رضا آشتیانی
۵۵۹	سرور هندی
۵۶۰	شوری فسائی
۵۶۰	ملا باقر خشتی
۵۶۰	جیحون فریدونی اصفهانی
۵۶۱	طغرل اصفهانی
۵۶۱	ضیائی شیرازی
۵۶۲	میرزا موسی صفای اصفهانی
۵۶۲	عاصم سنندجی
۵۶۳	میرزا محمد عالی شیرازی
۵۶۳	صمدان کرمانی
۵۶۳	طغرل تبریزی
۵۶۴	علی عباسی
۵۶۴	گوهری تبریزی
۵۶۴	صفای لکنهوی
۵۶۵	فاضل شیرازی

۵۶۵		معظم اکبر آبادی
۵۶۵		ولایت الله آبادی
۵۶۶		میرزا ابوالقاسم صفاهانی (متخلص به خالص)
۵۶۶		میان غلامعلی (متخلص به مداح)
۵۶۷		حاجب شیرازی
۵۶۸		صفایی لواسانی
۵۶۸		مخدوم عبدالکریم
۵۶۹		همدم سدانلی
۵۶۹		محب بلغمی
۵۷۰		ملا خواجہ علی
۵۷۰		طایر نایینی
۵۷۲		منابع
۵۷۲		منابع قرن یازدهم
۵۷۷		منابع قرن دوازدهم
۵۸۴		منابع قرن سیزدهم

به نام خدا

پیشگفتار

نام زیبای امیرالمومنین حضرت علی (ع) چون نگینی روشن و تابناک تا همیشه بر تارک شعر و ادب پارسی این سرزمین می‌درخشد. همه شاعران، نویسندگان و زبان‌آوران شعر پارسی در هر دوره، عصر و زمان سعی نموده‌اند تا اخلاص و دوستی خود را به آن امام همام حتی با سرودن تک بیتی به اثبات برسانند.

در طول قرن‌های متعددی بعد از اسلام برخی از مناطق ایران از مراکز شیعه بود، تا اینکه در ابتدای قرن دهم با رونق کار آمدن صفویان، شاه اسماعیل صفوی، تشیع را مذهب رسمی ایران اعلام کرد و آن را در اغلب مناطق ایران گسترش داد. متناسب با این شرایط خاص مذهبی که در ایران شکل گرفت، ادبیات پارسی به ویژه شعر، به در این دوره به سبک هندی (اصفهانی) سروده می‌شد، دچار تحولاتی شد و مدح و مرثیه ائمه ی اطهار شیعه، روانی یافت و در دواوین اکثر شعرا کم یا زیاد این موضوع دیده می‌شود.

این جانب از سالهای نوجوانی و همان ارادت خاصی به مولای متقیان حضرت علی (ع) داشته‌ام و هر زمان کتاب شعری را مطالعه می‌کردم به این موضوع می‌اندیشیدم، چه خوب بود بتوان یک مجموعه کامل از دیوانهای شعر شاعران در باب حضرت علی (ع) جمع‌آوری کرد و در اختیار همه مسلمانان ایران و جهان مخصوصاً دوستداران حضرت علی (ع) قرار داد، و نتیجه آن، کتاب حاضر، شد که حاصل سالها تلاش و مطالعه بیش از چند صد جلد کتاب از اشعار شاعران بزرگ و گمنام ایرانی از ابتدای قرن سوم هجری قمری تا قرن معاصر می‌باشد. جلد اول کتاب، به اشعار قرن سوم تا دهم هجری قمری اختصاص داشت. جلد دوم این کتاب، شاعران قرنهای یازدهم، دوازدهم و سیزدهم هجری قمری را در بر می‌گیرد.

از آنجا که اشعار شاعران پارسی‌گوی در مدح و ستایش حضرت امیرالمومنین (ع) بسیار فراوان است، اما تلاش نموده‌ام از هر شاعر، چند قصیده و یا دوبیتی ذکر کنم. اگر خوانندگان عزیز به مطالعه بیشتر در این زمینه علاقه دارند، می‌توانند به منابع مذکور در پایان کتاب، مراجعه کنند.

علی‌رغم تلاش‌های فراوانی که در گردآوری این اثر صورت گرفته است، کتاب از عیب و نقص عاری نیست؛ لذا برای رفع کاستی‌ها از همه خوانندگان، نام‌آوران و بزرگان ادب پارسی خواسته می‌شود هر گونه کاستی کتاب را به مولف بیان دارند تا در چاپهای آینده اصلاح شود.